

Fa cent vint-i-sis anys, el gener de 1885, Verdaguer va enllestir en pocs dies, improvisant i sobre la marxa, un recull de poesies amb el títol *Caritat*. Amb aquell llibre d'urgència volia contribuir a la campanya de solidaritat amb Andalusia, assolada per un terratrèmol paorós el 25 de desembre de 1884, que en especial castigà les terres de Màlaga i de Granada. «Pobles enters, i no petits, se troben en complet estat de ruïna, i sos habitants, los que no han mort en l'horrible catàstrofe, vivint al ras i sense alberg segur enlloc».

Al cap de poques setmanes el poeta signava una nota de presentació del llibre explicant que s'havia preguntat «Què puc donar? I així com si hagués sigut flequer hauria duit un parell de pans, essent poeta me cregui obligat a donar algun bé de Déu poesia». Eren trenta poesies, gairebé totes publicades. Ni formaven un conjunt unitari ni aportaven res de nou a l'obra de l'escriptor. Eren un gest de caritat en el sentit més ras d'almoïna, de beneficència. Amb el resultat que l'edició li permeté de donar «260 duros als pobres d'Andalusia», o sigui 6.000 rals, quantitat, diu Isidor Cònsul a l'edició del llibre a *Totes les obres*, «superior en un 20% als 5.000 rals amb què el bisbe Morgades havia obert la subscripció a Vic».

Aquest llibre tan singular no ha obtingut l'atenció que es mereix i ha quedat marginat a la secció de les obres dites menors del poeta. En realitat és com la punta d'un iceberg. No només és indicador d'un context històric, social, literari, religiós, econòmic i polític de la màxima rellevància, sinó que revela un pesant contingut ideològic sobre la pobresa i la riquesa en plena revolució industrial i en oberta lluita de classes.

El Verdaguer de *Caritat*, de quaranta anys, en la Barcelona de la meitat dels vuitanta del segle dinou, de *La febre d'or*, esdevé un sismògraf, no pas de terratrèmols com els d'Andalusia, sinó dels moviments que transformen la societat que ell mateix contribueix a transformar, transformant-s'hi, amb els rics dels palaus dels Comillas, dels Güell, dels bisbes de Vic i de Barcelona, i amb els pobres dels tallers, de les fàbriques, dels carrers. Altrament *Caritat* és una crònica. El poeta agafa una bifurcació que el portarà per la via del cristianisme social: del *Dietari d'un pelegrí a Terra Santa*, a *Jesús Infant*, a *Sant Francesc*, i, a la fi, a *Los pobres*, que deixà inacabat.

Per totes aquestes raons creiem que és oportú dedicar a *Caritat* aquesta acció. No oblidem, però, que el 2011, a més, fa cent vint-i-cinc anys de *Canigó*. Tanmateix aquest poema ha comptat amb iniciatives diverses d'estudi i difusió. *Caritat*, en canvi, demana una atenció que no s'hauria d'ajornar més. Complementàriament, ja s'ha posat en marxa la iniciativa, per part de la Fundació Jacint Verdaguer (Casa Museu Verdaguer de Folgueroles), d'una exposició sobre el tema, que podria tenir caràcter itinerant.

Per tot plegat, es convoca aquest VIII Col·loqui Internacional Verdaguer, els àmbits temàtics del qual s'ha pensat que es concretin en aquestes quatre seccions:

1. **Conflicte i pensament social**
2. **La mirada social en la literatura**
3. **La mirada social en les arts**
4. **Verdaguer: de *Caritat* (1885) a *En defensa pròpia* (1897)**

Comitè científic: Ricard Torrents (Universitat de Vic / President), Francesc Fontbona (Biblioteca de Catalunya), Roger Friedlein (Ruhr-Universität Bochum), Jordi Larios (Queen Mary, University of London), Josep Massot (Abadia de Montserrat), Joan Peytavi (Universitat de Perpinyà), Damià Pons (Universitat de les Illes Balears), Patrizio Rigobon (Università Ca' Foscari Venezia), Lourdes Sánchez (Universidad de Granada), Anna Sawicka (Uniwersytet Jagielloński w Krakowie), Pilar Vélez (Museu Frederic Marès).

Comitè organitzador: Ramon Pinyol (UVic), Josep M. Domingo (UdL), Pere Gabriel (UAB), Enric Gallén (UPF), Manuel Jorba (UAB), Rafael Roca (UV), Magí Sunyer (URV), Carme Torrents (FJV), M. Àngels Verdaguer (UVic / Secretaria).

Secretaria i seu: Universitat de Vic / Societat Verdaguer
C. de la Laura, 13 / 08500 VIC / Tel.: 93 881 60 24 / Fax: 93 881 43 07
societat.verdaguer@uvic.cat **www.societatverdagner.cat**

INSCRIPCIÓ

Preu: 100 € per a comunicants / 50 € per a membres de la Societat Verdaguer, d'Amics de Verdaguer de Folgueroles i de la Societat Catalana de Llengua i Literatura / 20 € per a estudiants

Matrícula en línia: <http://www.uvic.cat/activitats-congressuals>
(fins al 11 de novembre de 2011)

ALLOTJAMENT (Cal fer reserva directament)

HOTEL CIUTAT DE VIC***
Passatge de Can Mastrot, s/n, tel. 93 889 25 51 / www.nh-hotels.com

HOTEL CAN PAMPLONA***
Eix Onze de Setembre, 10, tel. 93 883 31 12 / www.canpamplona.com

HOTEL ESTACIÓ DEL NORD**
Pl. Estació, 4, tel. 93 516 62 92 / www.estaciodelnord.com

HOTEL BALMES***
Francesc Pla "El Vigatà", 6, tel. 93 889 12 72 / www.hoteljbalmes.com

Per a més informació, <http://www.victurisme.cat>

Organitzen:

SOCIETAT VERDAGUER
càtedra verdaguer
D'ESTUDIS LITERARIS
DE LA UNIVERSITAT DE VIC

Col·laboren:

FUNDACIÓ JACINT VERDAGUER

Ajuntament de FOLGUEROLES

Amb el suport de:

Grup consolidat de recerca 2009
SGR 736 de la Universitat de Vic

L'Atlàntida
Centre d'Arts Escèniques d'Osona

GOBIERNO DE ESPAÑA
MINISTERIO DE CIENCIA E INNOVACIÓN
FFI2011-13457-E (subprograma FILO)

Generalitat de Catalunya
Institució de les Lletres Catalanes

Projecte d'Investigació
FFI2008-04830 finançat
pel Ministerio de Ciencia e Innovación

UnnimObraSocial

VIII COL·LOQUI
INTERNACIONAL
VERDAGUER

La mirada social de Verdaguer

De Caritat (1885)
a En defensa pròpia (1897)

Barcelona-Vic-Folgueroles
10-12 de novembre de 2011

As Verdagner

Tercera circular

DIJOUS, 10 DE NOVEMBRE

Barcelona, Institut d'Estudis Catalans, Sala Pere Coromines

12 h - Sessió d'inauguració

Parlaments

Conferència inaugural: Francisco Vidal Sánchez (Universitat de Granada) - *El Terremoto de Alhama de Granada de 1884 y su impacto*

Dinar lliure

16-16,45 h - Ponència: Pere Gabriel (Universitat Autònoma de Barcelona) - *Pobresa, conflicte i caritat en el pensament social català de la Restauració del segle XIX*

17-18,30 h - Comunicacions

SALA PERE COROMINES

Jordi Figuerola (Universitat Autònoma de Barcelona) - *Poder polític i caritat en la jerarquia eclesiàstica del XIX*

Montserrat Pantaleón i Gamisans (Universitat Autònoma de Barcelona) - *La xarxa assistencial de Catalunya a finals del segle XIX*

Joan Serrallonga i Urquidí (Universitat Autònoma de Barcelona) - *Bo és predicar la caritat, però és millor practicar-la*

18,45-19,30 h - Ponència: Jordi Castellanos (Universitat Autònoma de Barcelona) - *La literatura social en el Modernisme*

DIVENDRES, 11 DE NOVEMBRE

Vic, Universitat de Vic, Campus Torre dels Frares

(Sala Segimon Serrallonga, Masia de Torre dels Frares)

9 h - Recepció i lliurament de material

9,30-10,15 h - (Sala Segimon Serrallonga)

Ponència: Eugenio Burgio (Universitat "Ca' Foscari", Venècia) - «Una bella cosa che vidi»: pedagogia della carità e rappresentazione sociologica in *Edmondo De Amicis, Cuore* (1886)

10,30-11,15 h - (Sala Segimon Serrallonga)

Ponència: Teresa M. Sala (Universitat de Barcelona) - *Filantropia i caritat. Les arts i el conflicte social entre 1885-1897*

11,15-11,45 h - Pausa

11,45-12,15 h (Espai de davant de la Sala Segimon Serrallonga) - Inauguració de l'exposició «Caritat, un llibre almoïna. Poesia solidària de Jacint Verdaguer», a càrrec de Ramon Pinyol i Carme Torrents

12,15-14 h - Comunicacions

AULA TO22 (EDIFICI TORRE DELS FRARES)

Josép Camps Arbós (Universitat Oberta de Catalunya) - *Carles Bosch de la Trinxeria i la seva visió de la societat barcelonina de finals del XIX: una lectura de L'hereu Subirà*

Anna Llovera (Universitat de Lleida) - *Caritat i literatura, 1871-1899. Discursos sobre la virtut*

Roger Canadell (Universitat de Barcelona / Universitat Oberta de Catalunya) - *Periodisme, literatura i política a mitjan segle XIX: tres escenaris per a la lluita republicana*

Rafael Roca Ricart (Universitat de València) - *L'aportació de la Renaixença valenciana als terratrèmols d'Andalusia (1885)*

Carola Duran Tort (Societat Verdaguer) - *Vindicació de la solidaritat catalana: les ajudes a Andalusia el 1885*

AULA TO23 (EDIFICI TORRE DELS FRARES)

Teresa Iribarren i Donadeu i Jaume Radigales (Universitat Oberta de Catalunya / Universitat Ramon Llull) - *La caritat al cinema: la mirada social de Charles Chaplin*

Lourdes Jiménez (Historiadora de l'art) - *Aleix Clapés, un verdadero apóstol de la caridad*

Eva Buch (Museu de Montserrat) - *Isidre Nonell, el pintor de la marginalitat*

Margarida Güell (Universitat de Barcelona) - *Vicissituds i fortuna del monument a Mossèn Cinto Verdaguer de Barcelona*

Núria F. Rius (Universitat de Barcelona) - *Heribert Mariezcurrena i Corrons, retratista de Jacint Verdaguer i pioner del fotoperiodisme a Espanya (1847-1898)*

Dinar lliure

16-16,45 h - (Sala Segimon Serrallonga)

Ponència: Ramon Pinyol (Universitat de Vic) - *El recull Caritat i altres iniciatives literàries catalanes davant dels terratrèmols d'Andalusia de 1884*

17-17,30 h - Pausa

17,30-19 h - Comunicacions

AULA TS114 (EDIFICI TORRE DELS FRARES)

M. Carme Bernal (Universitat de Vic) - *Maria Gayón, marquesa de Comillas i Sor Eulàlia Anzizu, monja de Pedralbes. Dos somnis i una realitat en l'imaginari verdaguerià a propòsit de la caritat*

Núria Camps Casals (Universitat de Vic) - *Jacint Verdaguer i Sant Josep de la Gare de Perpinyà: Novament «Als catalans del Rosselló»*

Lluïsa Plans (Societat Verdaguer) - *El sentit de caritat en Verdaguer*

Josefina Roma (Universitat de Barcelona) - *Jacint Verdaguer i el fenomen apareixonista*

Lourdes Sánchez-Rodrigo (Universitat de Granada) - *Recepció i difusió de Jacint Verdaguer a Granada*

AULA TS115 (EDIFICI TORRE DELS FRARES)

Francesc Codina Valls (Universitat de Vic) - *Maleït vedell d'or! La revolta moral de Verdaguer*

Ester Fabrellas (Universitat de Granada) - *La recepció de Verdaguer a la ciutat de Girona. De Caritat a En defensa pròpia*

Joan Santanach i Suñol (Universitat de Barcelona) - *El poema «Plus ultra» de Jacint Verdaguer i la polèmica sobre el dubte bartrinià*

Llorenç Soldevila (Universitat de Vic) - *Canigó i Massana*

M. Àngels Verdaguer (Universitat de Vic) - *La «caritat» de Verdaguer més enllà de Caritat*

Vespre (Teatre L'Atlàntida de Vic, Sala 2 Joaquim Maideu)

19,45 h - Introducció a *Canigó* a càrrec de Francesc Codina

20,30 h - *Canigó* de Jacint Verdaguer. Amb Lluís Soler i Eduard Iniesta

Direcció: Lluís Soler i Antoni Calvo

Intèrprets: Lluís Soler i Eduard Iniesta (músic)

DISSABTE, 12 DE NOVEMBRE

Folgueroles, Centre Cultural

10-12 h - Comunicacions

Laura Vilardell Domènech (Universitat de Vic) - *Una aproximació a les traduccions castellanes de Caritat*

Ignasi Moreta (Universitat Pompeu Fabra) - *Ascens i descens: el pensament social de Verdaguer a Caritat*

Ronald Puppo (Universitat de Vic) - *Les dicotomies de forma i de fons en Caritat*

Pep Vila (Societat Verdaguer) - *Comentaris al poema del llibre Caritat: Lo Bruel. Tradició*

Carola Duran Tort (Societat Verdaguer) - *Notes sobre algunes versions castellanes d'«Amor de mare» [de Verdaguer]*

Pausa

12,30-13 h - Presentació del treball que l'artista convidat d'enguany, Perejaume, haurà fet sobre la figura de Verdaguer en el marc de la 14a Fira Mediterrània de Manresa (3-6 de novembre de 2011), a càrrec de Tere Almar, directora artística del certamen

13-14 h - Sessió de clausura

Conferència: Ricard Torrents (Universitat de Vic) - *Verdaguer: de la dolça caritat a la rònega pobresa*

La durada de l'exposició oral de les **comunicacions** serà de 15 minuts. El text de la comunicació, per ser considerat per a la publicació posterior a l'*Anuari Verdaguer. Revista d'estudis literaris del segle XIX*, s'ha d'enviar com a màxim el dia 30 de novembre de 2011 i no podrà sobrepassar les 15 pàgines de 2.100 espais. El comitè organitzador es reserva la decisió última de publicació de les contribucions escrites.